N°. 2043.

# DE TIJD.

# NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

*Dieu et mon droit.*

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00, *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 12 JANUARIJ.



AMSTERDAM, 11 Januarij.

## Ontwerp van Wet tot regeling van het Armbestuur.

### II.

Na den totaalindruk teruggegeven te hebben, welken het wetsontwerp op ons gemaakt heeft, gaan wij over tot de beschouwing der afzonderlijke artikelen, die meer bijzonder onze aandacht getrokken hebben.

Dat, volgens art. 1, de Regering zich bevoegd rekent wettelijke bepalingen te verordenen, die betrekking hebben tot alle instellingen, die armen-verzorging, in of buiten gestichten, voortdurend ten doel hebben," is, gelijk gisteren reeds door ons gezegd werd, voor ons geene geringe grieve tegen de wetsvoordragt. Want, schoon zij (art. 2) die instellingen in verschillende kategorien onderscheidt en maar schijnbaar-geringe pretentien aan den dag legt ten aanzien van de instellingen der kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, in beginsel stelt zij toch, dat zij ook tegenover die instellingen, welke niet van wege den Staat, de provincie of de gemeente tot stand zijn gebragt, en onderhouden of gesubsidieerd worden, eenig regt kan laten gelden; en, gaat dit beginsel door, welken waarborg hebben wij dan, dat niet de Regering, iets vroeger of iets later, eene aanzienlijke en dieper in het zelfstandig en onafhankelijk leven der kerkelijke en bijzondere liefdadigheid ingrijpende uitbreiding aan het, eenmaal dan toch, haar in beginsel toegekend regt wagen zal? Neen, een van beide, en de Regering heeft daar tusschen te kiezen: of zij ontkenne rondborstig het eigen en van haar onafhankelijk regt der kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, en dan weten wij met welken naam haar streven te qualificeeren en welke gedragslijn tegenover haar te volgen; of zij erkenne dat regt en verklare geheel en al vreemd te blijven althans aan de instellingen der kerkelijke liefdadigheid — immers, ten aanzien van instellingen van bijzondere liefdadigheid zou zij welligt met grond op een zeker regt van toezigt aanspraak kunnen maken; en dan mag het niet verzwegen worden, dat zij de regten der kerkgenootschappen *naar eisch* eerbiedigt, als zij deze hoofde op hunne erkentelijkheid rekening mag maken. Maar te zeggen, dat zij hunne regten eerbiedigt en aangelaard wil laten, en desniettemin hen aan zekere willekeurige en vexatoire bepalingen te onderwerpen — dat gaat niet aan en geeft grond tot de veronderstelling, dat de voorgewende eerbied voor de regten der kerkgenootschappen niet geheel opregt is. Wil de Regering die verdenking ontgaan, dan late zij de kerkgenootschappen op hun eigen terrein, — en wat behoort daar meer toe dan de beoefening der liefdadigheid? — geheel en volkomen vrij, zonder eenige inmenging of belemmering, hun zelfstandig en van den Staat onafhankelijk regt evenmin verstorende, als zij behoeft te dulden dat haar eigen regt door de kerkgenootschappen verstoord wordt. Dat toch staat vast, dat, zoo de Staat wat goddelijke instelling is, de Kerk het voor het minst evenzeer is. Dat, overigens, de Staat bij de meest onvoorwaardelijke erbiediging van de regten der kerkelijke liefdadigheid niets verliest en, immers wat de Katholieke Kerk betreft, niettegenstaande de kerkelijke liefdadigheid geheel vrij is, met volle vertrouwen in hare handelingen mag berusten, zal nader meer in 't bijzonder besproken worden.

Alvorens van art. 1 af te stappen, nog eene aanmerking, naar aanleiding van hetgeen wij dienaangaande in de Memorie van toelichting lezen. Daar vernemen wij, dat, ofschoon de Regering zich kompetent acht de kerkelijke liefdadigheid eenigermate te reglementeeren en volkomen te kunnen kontroleeren, zij echter van allen invloed en elk toezigt op genootschappen als Philanterion, Unitas, de Maatschappij van welstand, van Hulpbetoon, enz. afstand doet. De adepten der geheime genootschappen zullen die woorden heeler harte toejuichen, en daarin het onderpand meenen te mogen vinden van de sympathie, welke de Regering aan de felste en de onedelste bestrijders van de Nederlandsche Katholieken toedraagt, en, aan den wille van die sympathie, zich geneigd betoonen om, in weerwil der onmiskenbare analogien, die het besproken wetsontwerp heeft met vroeger zoo hartstogtelijk bestreden wetsvoordragten, den arbeid van den tegenwoordigen minister van Binnenlandsche Zaken met alle kracht te ondersteunen: die woorden echter, waarin de Regering eene zoo teedere bezorgdheid uitspreekt voor hen, die aan de katholieke bevolking in Nederland dood en verderf gezworen hebben, die woorden zullen niet bij die katholieke bevolking onopgemerkt blijven.

---

Een der schrijvers, waarop een deel der Nederlandsche bevolking zich in den laatsten tijd het meest verhoovaardigd heeft, is de Luiksche hoogleeraar Borgnet. Geen wonder! Hij schreef een werk over de gebeurtenissen der XVI eeuw, haastig, en dan nog wel met helklinkende noten geïllustreerd, in 't Hollandsch vertaald, waarin weer eens gedueht van leer getrokken werd tegen de Katholieke Kerk en de historiesch gevestigde politieke en maatschappelijke toestanden dier tijden. Wie echter is die hoogleeraar Borgnet, die er zoo spoedig, en zonder veel moeite, in slaagde het hart en de levendigste sympathien van een zeker geleerd en ongeleerd janhagel voor zich te winnen? Wij zullen ons niet onledig houden met eene karakteristiek te geven van dien hoogleeraar, schoon, op dit oogenblik, in België, de elementen daartoe ruimschoots door vriend en vijand geleverd worden. Liever karakterizeere hij zich zelven in de navolgende woorden, onlangs door hem bij eene plegtige gelegenheid uitgesproken. Men zal daaruit kunnen opmaken, dat hij het Christendom reeds lang achter den rug heeft en naar het Daumeriaansche heidendom op weg is.

Hij sprak aldus: „... dat het streven onzer dagen ... een treurenswaardig feit is. Maar die den vinger ... in het karakter van een tijdvak, heeft niet te wanhopen aan de toekomst. De buitensporige en teugellooze ontwikkeling der industrie baart het pauperismus, die wonde der nieuwere maatschappijen; zij zal de middelen aan de hand geven om het te betwijfelen, wanneer het beter geregeld zal wezen, wanneer de industrie tot bazis een goed systeem zal hebben van internationale betrekkingen. Overdrijven wij de gebreken niet van eene eeuw in arbeid om *eene nieuwe orde van zaken te baren.* Vertrouwen, wij een weinig op de Voorzienigheid; zij heeft niet opgehouden de wereld te regeeren. Het Christendom is geweest een *reaktie* tegen het materiëel karakter der heidensche wereld. *Zoo als iedere reaktie, heeft het vermoedelijk de grenzen van het mogelijke overschreden, en aan den mensch een spiritualismus opgelegd, boven zijne krachten, een spiritualismus, waartegen de geest des tegenwoordigen tijds zich schijnt te verzetten. Wie weet of de goddelijke Voorzienigheid voor ons niet in een meer of min verwijderde toekomst, eene beschaving heeft weggelegd, waarin stof en geest in eene* BETERE *verhouding* [dan in het Christendom!] *tot elkander zullen staan, en zulks voor het hoogst geluk van den mensch! Wij gelooven er aan, want wij hebben vertrouwen, even goed op de volmaaktbaarheid van het menschelijk geslacht, als op de goedheid en voorwetenschap van God."*

Het Christendom, eene reaktie, eene te ver gedreven reaktie tegen het heidendom, met welker eischen die van de moderne tijden in strijd zijn!! Wij misgunnen den Protestanten een bond- en strijdgenoot niet, die zoo spreekt! Nog een weinig geduld, en hij zal hun leeren, op het voetspoor der jonge Hegelianen, dat het Christendom een in waarheid diaboliesch karakter heeft!

---

In het Gentsche dagblad *Le Bien Public* leest men de volgende korrespondentie uit Londen van 22 December 1853:

Terwijl onze Katholieke jaarboeken en statistieken, die thans wederom het licht zien, ons een hartverheffend tafereel onder de oogen brengen van den voortgang van het Katholicismus, van het immer toenemend getal van kerken en kloosters en vooral van scholen, waar arme kinderen hun God leeren kennen en hunne pligten jegens hen, vindt men daarentegen in de verslagen van Lord Shaftesbury en Lord Ashley allerbitterste klagten over den treurigen toestand van het protestantsch godsdienstig onderwijs en over den staat der arbeidende klassen, die tot een zoo lagen afschuwelijken graad van onkunde zijn vervallen, dat ieder Engelschman die nog eenig godsdienstig gevoel heeft, zich er over moet schamen en bedroeven.

Het Engelsche publiek is goed op de hoogte om de waarde te begrijpen van het godsdienstig systeem, 't welk hem door zijne predikanten wordt verkondigd; het ziet in dat het niets anders is dan een rationalistiesch systeem, eene soort van menschelijke konstitutie, slechts gedragen door eenige algemeene beginselen, die uit ieders bevatting hun aanwezen krijgen. Het gevolg hiervan is dat de werklieden en de armen slechts zelden in de protestantsche tempels komen. De werkman houdt het er voor dat zijn verstand zoo goed is als dat van de predikanten; hij kan immers den Bijbel lezen zoo goed als zij, en bemerkende dat zij in de uitlegging er van alle verschillen, eindigt hij met zijne opvatting voor de ware te houden, en bijgevolg om des Zondags niet naar de Kerk te gaan. Uit de bovengenoemde rapporten blijkt dat de middenklasse zich zeer weinig om de godsdienst bekommert en eerst dan er een weinig aan denkt, als een der predikanten of een opgeworpen cathechiseermeester hem de een of andere vuile historie vertelt van een Katholiek priester of van een nonnenklooster, waar *ergens*, 't is nog *niet lang geleden*, iemand het geraamte heeft opgegraven van een kind.

Deze volslagen verwaarloozing van het godsdienstig onderwijs, dat verlaten der armen door de geestelijkheid, hebben een der schoonste natiën en een der edelmoedigste volken van de aarde herschapen in een hoop dweepers en ongeloovigen. De onkunde onder het volk gaat alle denkbeeld te boven. Verbeeld u eens dat duizenden volwassen ... niet wisten te zeggen, volgens het rapport, wie zij waren, of wie hen door 's God, of Christus, of den Heiligen Geest, ter-wijl zij daarenboven aan het vreeselijkst zielebederf ter prooi waren! Honderde mijnwerkers hebben aan eene kommissie betuigd, dat zij nog nooit een voet in eene kerk hadden gezet, niet wisten wat het Katholicismus was, en niet het minste begrip hadden van het Kruis. Een dezer wien men vroeg, wie hem geschapen had, antwoordde: „Mijne moeder." Een ander zeide op de vraag, hoeveel goden zijn er? — dat er zeven waren, en hij gewend was tegen een hunner te vechten. Aan een derde vroeg men: Wie was Christus? Hij antwoordde: Dien ken ik niet, want ik heb nooit in zijne mijn gewerkt. Aan een ander lag men de vraag voor: of hij niet vreesde voor de straffen der andere wereld? Hij was zeer verwonderd van zulke dingen iets te vernemen en zeide, dat zoo men hem slechts zijn houweel mede gaf er geen rots zoo stevig kon wezen of hij zou er zich wel weten door te werken.

In waarheid, de geschiedenis der Hottentotten biedt ons geen voorbeelden aan van een zoo diep zedelijk verval, als wij daar opgenoemd hebben; en dat bestaat onder de klassen welke de groote meerderheid uitmaken der protestantsche maatschappij te midden der XIX eeuw en in den boezem eener natie die er op roemt, de beschaafdste en verlichtste te wezen van het heelal. Hoe durft de protestantsche geestelijkheid met een jaarlijks inkomen van meer dan 8,000,000 livres, nog rondzien, als zij bedenkt in welk een staat van ellende zij de zielen laat verkwijnen, in weerwil der aanzienlijke hulpbronnen waarover zij te beschikken heeft? Wat is de reden dat het heldere verstand van den Engelschman zich nog steeds in de hoogte laat steken met den voortgang der zoogenoemde bekeeringen in Ierland? Wat toch zijn die bekeeringen anders dan verdichtselen, die door zekere, voor geld omgekochte lieden werden uitgestrooid, ten einde de openbare meening af te trekken van de verbazende sommen, die op het Budget voorkomen. De kanselarij spant alle hare krachten in om het veld te behouden. De dag is misschien niet ver meer af, waarop het blijken zal hoe dit volslagen gemis aan bepaalde leerstellingen, de geheele maatschappelijke orde ondermijnt in dit land, en waarop de Engelsche monarchie zich gedwongen zal zien haar toevlugt en steun te zoeken bij die Katholieken, wier geloof en trouw men thans op alle mogelijke wijze zoekt in verdenking te brengen.

De katholieke priester, die geen schelling van het gouvernement trekt, en geheel onderhouden wordt door

de katholieke bevolking, maakt een trouw gebruik van de liefdegaven, die de geloovigen ter zijner beschikking stellen, en hij doet meer met de penning der weduwe, dan de protestantsche geestelijkheid met al hare millioenen. Van alle kanten verrijzen er kerken, kloosters en scholen, die van den ijver der Katholieken getuigen. In 1830 telde men in Engeland slechts 400 kerken en kapellen, in 1850 waren er reeds 577 en nu in 1853 telt men er 812; sedert de herstelling der hierarchie zijn er 41 kerken gebouwd, en meer dan 20 zullen, volgens den katholieken almanak, in 1854 nog worden gesticht.

Wij lezen in de *Grondwet:*

»Wij hebben dezer dagen, gelijk de meeste dagbladen, overgenomen uit de *Provinciale Drentsche Courant* en uit de *Nieuwe Noordbrabander*, de berigten inhoudende, dat aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, na de verwerping van het voorstel der negen leden, zouden zijn ingezonden twee wets-ontwerpen, waarvan het een eene rijkssubsidie aanvraagt van een millioen guldens voor de uitwatering van Grave naar den Amer en het andere eene subsidie van *f* 100,000 ten behoeve van het scheepvaartskanaal van Assen op Groningen.

»Na gedaan onderzoek is het ons gebleken, dat onze confrères van de provincie Noord-Braband en Drenthe althans te vroeg eene heugelijke tijding hebben gebragt; want tot op heden *is geen dezer beide wets-ontwerpen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingekomen.*

»De wets-ontwerpen tot dusver, van regeringswege ingezonden, zijn allen van zeer ondergeschikt belang. Alleen onderscheidt zich daaronder eene voordragt, gedaan ter voldoening aan art. 13 van de wet van 5 Maart 1852, houdende regeling der zaken van de voormalige wees- en Momboirkamers. Volgens dat art. moet, *vóór* 1 Jan. 1854, eene wettelijke voordragt gedaan worden nopens de eindbestemming, eens voor al te geven aan de baten, welke omtrent dit onderwerp blijken zullen aan den Staat te behooren.

»Dat de indiening dezer wetsvoordragt niet reeds vroeger gedaan is, kan welligt verklaard worden uit de vrees, dat het bekende voorstel der negen leden eene nieuwe aanbeveling zou erlangd hebben ook in deze baten, welke krachtens de wet van 5 Maart 1852, op nieuw aan de schatkist zullen ten deel vallen."

Men leest in de *N. R. Courant:*

Heden ontvangen wij wederom eene telegrafische depêche uit Triest met tijdingen uit Batavia, die tot 24 Nov. loopen. Nopens de handelsbeweging behelst deze depêche het volgende:

Koffij was en van Java is de voorraad alhier gering: van deze soort bedraagt nog 15000 picols, terwijl in de volgende maand te Padang eene veiling van 25000 picols zal worden gehouden. Te Samarang zijn 1000 pic. Java W. Ind. bereiding, tot *f* 28 verkocht.

Suiker met weinig koopers. Alhier zijn verkocht 13,000 pic. tot *f* 11½ voor N°. 16, en *f* 10 voor Jacatra; te Samarang 2000 picols tot *f* 11½ voor N°. 16, en te Sourabaija 6000 pic. tot *f* 11½ voor N°. 16.

Van Rijst werden verkocht 1000 picols Trfel tot *f* 183, 2000 picols Manke Java tot *f* 120 en 2700 picols mooije kwaliteit tot *f* 127.

Indigo voornitgaande en met 3,80 betaald.

Voor 200 picols Lampong Peper is *f* 19 betaald.

Gum Elasticum met koopers en 1200 pic. zijn tot *f* 38 à 40 gedaan.

Van Gom Damar zijn 200 picols tot *f* 35 verkocht.

Vrachten. Voor Suiker is *f* 115 betaald.

De partikuliere uitvoeren gedurende de laatste maand hebben bestaan uit 13,313 pik. Koffij, 52,094 pik. Suiker, 26,612 pik. Rijst, 17,160 ℔ Indigo, 214 legg. Arak, 11,022 stuks Huiden, 993 pik. Peper, 307 pic. Gom Damar en 620 pik. Gum Elasticum.

Door de Faktorij zijn in de laatste maand uitgevoerd: 52,436 pik. Koffij en 66,461 pik. Suiker.

Aangekomen schepen te Batavia voor 23 November. *Cartgeste*, Stott, *Menado*, Schaap; *Catharina Maria*, Gortmans, *Australie*, Tange, allen v. Rotterdam. — *Julie Claire*, de Wijs, *Menton*, Zeijlstra, *Dorkina Titia*, van Zijp, *Nooitgedacht*, Mooy, *Christina Agatha*, Lap, allen v. Amsterdam. — *IJssel*, Mesien, v. Shields a. Hongkong. — *Ablasserdam*, Pott, v. Hartlepool. — *Maasstroom*, Hoogeveen, Heymans, *Henriette Klazina*, Hagen, beiden v. Singapore. — *Jeanette*, Visser, v. Point de Galle. — *Koning der Nederlanden*, Loos; *Machtilda Cornelia*, Lodewijks, beiden v. Hongkong. — *Bernard Hertog van Saxen Weimar*, Hazewinkel, v. Canton. — *Helena Christina*, Bell, *Catharina*, Lamers, beiden v. Port-Adelaide. — *Stad 's Gravenhage*, Niak Blok; *Aldebaran*, Meyboom; *Dankbaarheid*, Postma, allen v. Sydney. — *Twee Anthony's*, Klomp, *Maximiliaan Theodor*, de Veer; *Urania*, Teylaar; *Barend Willem*, Retgers; *Passaroeang*, Fulbrun, allen v. Melbourne. — *St. Michael*, Plensinga, v. Hobart-Town.

Z. M. heeft Mr. W. J. Ch. Scholten van Aschat, thans insp.-gen. der dir. bel. in- en uitg. regten en akc. bij het dep. van Fin., dezer dagen gepensioneerd, benoemd tot ... der bel. in- en uitg. regten en akc. te ... benoemd tot kommies van Staatsbijdr. ... Staatsraad buiten ... 's rijks schatkist, Mr. L. P. op den Hooff.

De Provinciale Staten van Overijssel hebben den 4 dezer tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal herkozen Mr. W. H. Cost Jordens, die ten gevolge zijner herbenoeming als kantonregter te Deventer, opgehouden had lid dier Kamer te zijn.

Naar het schijnt, bestaat bij de regering het plan, om eene verandering te brengen in het zegelregt voor de dag en weekbladen. De ambtenaren der registratie toch zijn dezer dagen uitgenoodigd geworden, om eene opgave te doen van de namen der dag- en weekbladen die in hun ressort worden uitgegeven; van de dagen waarop die bladen in het licht verschijnen; van het getal der exemplaren, die telkenreize worden gedrukt, van de grootte van het papier, waarop ze worden gedrukt, en van de opbrengst van het zegelregt, in hoofdsom en opcenten.

Sedert eenigen tijd heerscht er in den Bommelerwaard eene ziekte onder de schapen. Alleen te Veld-driel zijn er bijna 600 stuks gestorven.

Men leest in de oude *Amsterdamsche Courant:*

KONSTANTINOPEL, 2 Jan. »De sultan heeft de nota der vier mogendheden aangenomen. De vereenigde Fransch-Engelsche vloot heeft den Bosphorus nog niet verlaten; de eskaders hebben echter volkomen volmagt om uit te zeilen en terug te keeren. Door Oostenrijk en Pruissen is een protest ingediend. De bevelhebber van des sultans lijfwacht is afgezet. Twee poolsche officieren zijn tot brigade-kommandanten bij het leger in Azië benoemd. De wijk der Grieken is door een brand geteisterd. Het tolhuis te Smirna is door een hevigen storm zwaar beschadigd.

VARNA, 2 Jan. Lord Dudley Stuart, de redenaar der anti-russische meetings in Engeland, is alhier aangekomen.

HOOGEVEEN, 4 Jan. Gisteren nacht is er een aanzienlijke diefstal gepleegd ten huize van den heer ten Kleij, gemeente-ontvanger en brievengaarder alhier.

De heer ten Kley was met zijne echtgenoote en zuster naar een bal, vanwaar zij eerst laat terugkeerden, weinig vermoedende welke ramp hun in hun afwezen was overkomen, en dat te minder daar hun vader was te huis gebleven. Deze had na de bezorging der brievenmaal van Assen, die om elf uur aankomt, het huis gesloten en was in gezelschap van zijn zoon, den broeder dezen had uitgelaten en zich te bed begeven.

Het schijnt dat de dief gelegenheid gezien heeft in huis te sluipen tijdens het aankomen der brievenpost en zich daarin weten te verschuilen, want toen de ontvanger terugkeerde, vond hij de voordeur goed gesloten, maar de deur van het kantoor, tevens zijne slaapkamer, welke op een buitengang uitkomt, wijd geopend, doch zonder eenig spoor van braak of geweld, zoodat het blijkbaar was, dat die van de binnenzijde was geopend geworden.

Alles was in het vertrek in de volmaakste orde, maar toen men onder de bedstede keek, bleek het dat een kistje, waarin nagenoeg drieduizend gulden aan kontanten, zijnde grootendeels gemeente-gelden, waren gestolen.

Ongelukkigerwijze had het later in den morgen en na het plegen van den diefstal zeer gesneeuwd, zoodat het onmogelijk was den dief op te sporen.

Deze schijnt echter gestoord te zijn geworden of althans door een of ander toeval belet geheel den buit in veiligheid te brengen, want omstreeks tien ure in den morgen vond een jongen in het land van den heer W., gelegen achter den tuin van den gemeente-ontvanger, het gestolen kistje geheel bedekt met sneeuw, maar waarin zich nog *f* 825 bevond. Men heeft den dader nog niet ontdekt.

OOSTERHOUT, 7 Jan. Een droevig ongeluk heeft te Dorst, een gehucht onder deze stad, plaats gehad. Een kind van circa 6 jaren was met de moeder alleen te huis, welke zich bezig hield met koffij te zetten. De moeder iets in den kelder moetende verrigten, nam het meisje den kokenden koffijketel aan den mond en dronk daaruit, met dat ongelukkig gevolg, dat het zich van binnen deerlijk brandde, ter nedeviel en na een verschrikkelijk lijden van 18 uren, gisteren avond is bezweken.

# BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

## FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Januarij. De *Moniteur* houdt het volgende berigt in:

»De prins van Chimay heeft de eer gehad gisteren bij den Keizer te worden ontvangen, om hem een partikulieren brief ter overhandigen van Z. M. den Koning der Belgen.

— Na al de oorlogzuchtige geruchten der laatste dagen begint men thans weder op nieuw de meening te verbreiden, dat de Keizer van Rusland misschien niet ongenegen zou zijn een' gevolmagtigde te zenden naar een kongres, te houden binnen Berlijn. Genoemde mogendheid zou het binnenzeilen der eskaders in de Zwarte zee niet opnemen als een oorlogsdaad, en noch Frankrijk noch Engeland zouden haar in dien zin hebben bedoeld. Frankrijk zou zelfs zeer verlangen dat er een Europeesch kongres tot stand kwam; de sultan zou geheel van hetzelfde denkbeeld zijn; reeds een afgevaardigde hebben benoemd, en wel een oud groot-vizier, onverzettelijk aan de oude Turksche traditien gehecht, maar in weerwil hiervan toch aangenaam aan Rusland.

— Met den laatsten koerier van Konstantinopel is een dokument aangebragt waarvan reeds in de laatste korrespondentiën was gesproken; het is de nota der gezamenlijke mogendheden welke op den 12 Dec. te Pera is geteekend en den 15 daaraanvolgende aan de Porte is overhandigd. De inhoud dezer nota luidt aldus:

»Daar er reden is om nog te gelooven, dat Z. M. de Keizer van Rusland den draad der onderhandelingen niet als afgebroken beschouwt door de oorlogsverklaring en de daarop gevolgde feiten; en daar Z. M. zelf heeft verklaard niets anders te wenschen dan dat volmaakte gelijkheid worde verzekerd in de regten en vrijdommen die door den Sultan en zijne doorluchtige voorzaten verleend zijn aan de Christelijke kerkgemeenten als onderdanen der Verheven Porte;

»Daar de Porte van hare zijde verklaart dat zij het voor haar een punt van eer acht de bovenbedoelde regten en vrijheden steeds te handhaven, en dat zij steeds gezind is aan het tusschen de beide rijken opgerezen geschil een eind te maken;

»Zoo zou kunnen onderhandeld worden op de volgende grondslagen:

»1°. de ontruiming zoo spoedig mogelijk van de Vorstendommen;

»2°. de vernieuwing der vredes-verdragen;

»3°. de mededeeling der grootheerlijke bevelschriften betrekkelijk de door de Porte verleende geestelijke voorregten aan al hare niet Mahomedaansche onderdanen; bij welke mededeeling aan de mogendheden tevens verzekeringen zouden kunnen worden gegeven zooals jegens elk derzelve zouden passen.

»De reeds gemaakte schikking tot voltooijing der overeenkomst, betrekkelijk de gewijde oorden en de godsdienstige gestichten te Jeruzalem zou definitief worden aangenomen.

»De Porte zou aan de vertegenwoordigers der vier mogendheden verklaren dat zij bereid is eenen gevolmagtigde te benoemen, de krijgsbedrijven te schorsen, en op de bovengemelde grondslagen in onderhandeling te treden met medewerking der mogendheden en in eene onzijdige stad, omtrent wier keuze men zich zou verstaan.

»De door de mogendheden in den aanhef van het verdrag van 13 Julij 1841 gedane verklaringen zouden door diezelfde mogendheden plegtig worden bekrachtigd in het belang van de onafhankelijkheid des Turkschen rijks in zijn tegenwoordigen omvang en in het belang van het gemeen overleg van Europa.

»In hetzelfde belang zou de verheven Porte van hare zijde verklaren, dat zij het vaste voornemen heeft eene krachtiger ontwikkeling te geven aan haar stelsel van bestier en aan de binnenlandsche verbeteringen, die aan de behoefte en aan de regtmatige verwachting harer onderdanen van alle klassen zouden moeten voldoen."

— Berigten uit Alexandrië, loopende tot 2 dezer, melden dat de Fransche konsul-generaal, ten gevolge van een geschil met Abbas-pacha, aan alle Franschen officieel bevolen heeft om de dienst van den onderkoning te verlaten.

— Men voorziet, dat de oorlog met Burmah hervat zal worden. Volgens geruchten, zouden de Engelsche troepen bevel hebben ontvangen, zich gereed te houden, om tegen Perzië te marcheren.

— Uit China wordt berigt, dat de keizerlijken Amoy heroverd hebben.

## DUITSCHLAND.

WEENEN, 10 Januarij. Men leest in den *Wanderer:* »De opstand der boeren langs den linker Rijnoever neemt meer en meer toe. De opstandelingen krijgen voor een' deel ondersteuning van ongeregelde Wallachijsche troepen. De geheele landstreek van Kalafat is in beweging. Turnal, gelegen op den regteroever van de Muta is door Russisch gezinde ambtenaren verlaten. Dagelijks werden er versche troepen afgezonden om den opstand te bedwingen.

De Turken zijn nog niet gezind, om den linker Donauoever te ontruimen; integendeel zij versterken er zich nog. Het leger bij Kalafat wordt op 30,000 man begroot. Het gerucht was in omloop dat Omer-Pacha op het punt staat den aanval te vernieuwen en den Donau bij Turna over te trekken.

WIESBADEN, 3 Jan. Heden zijn de redakteur van de *Nass. Allgemeine Ztg.*, Dr. A. Bieczek, en de druk-

ker voor het *Kreisambt*, gedagvaard, en gewaarschuwd, dat ernstige maatregelen zouden worden genomen, indien verdere ambtelijke berigten in genoemd blad onder de rubriek *Ambtlicher Theil*, gegeven werden, als zijnde de regering met dat blad niet meer in aanraking. De heer Boczek zou daartegen geprotesteerd en verklaard hebben, dat hij als vroeger in zijn blad het *Ambtlicher Theil* zou blijven geven.

(De *Nass. Allg. Ztg.*, schoon door een Protestant geredigeerd en door de regering als gouvernementsblad gebezigd, heeft zich ter zake der vervolgingen tegen den Hoogw. Bisschop van Limburg betamelijk en waardig gedragen. Van daar de ongenade.)

— Karlsruhe. De katholieke kerken, zegt de *Schw. Mercur*, worden thans ijveriger door de geloovigen bezocht dan vroeger (!); en in sommige plaatsjes wonen ook de protestantsche ambtenaren de katholieke godsdienst bij om zich persoonlijk te overtuigen, of door de geestelijken aan hunne door den staat opgelegde pligten wordt voldaan.

— Heidelberg, 31 Dec. Gisteren werd door de burgerij dezer stad den gewezen stadsdirekteur von Uria eene deputatie gezonden, bestaande uit de twee burgemeesters, leden van den gemeenteraad en aanzienlijke burgers, die hem namens de burgerij en stedelijke overheid dank betuigden voor zijne bewezene diensten, hem tevens het leedwezen te kennen gevende dat zijn vertrek veroorzaakt. Onder anderen werden deze woorden tot hem gerigt: De heer von Uria kon verzekerd zijn, dat hij zijn vertrek de algemeene achting vergezelde; dat stad en land niet zoude vergeten, hoe veel hij tot de handhaving der orde en rust onder de burgerij had bijgedragen en hoe veel prijs men stelde op de regtvaardige menschlievende uitoefening van zijn ambt. Wat hierop door den heer von Uria geantwoord werd, kan niet anders dan aller belangstelling wekken. Hij sprak:

»Indien iemand, mijne heeren, mogt zeggen wat sommige lieden opzettelijk verspreiden, dat ik ter zake der ordonnantie van 7 Nov. des vorigen jaars, mij tegen de regering ongehoorzaam zou getoond hebben, antwoordt dan zoodanigen: dat ik u verzekerd heb zulks eene leugen is. Ik ben der regering nooit ongehoorzaam geweest; ik was het in dit geval niet; ik zal het nimmer zijn. Gij kunt bevestigen dat niemand ijveriger dan ik steeds tot gehoorzaamheid aan de regering heeft aangemaand. 't Is u bekend en ik geloof dat niemand in het land zich zal aanmatigen het tegendeel te beweren. Wat mijn verzet betreft, het bestaat eeniglijk hierin dat ik herhaalde malen de groothertogelijke regering heb verzocht, mij persoonlijk van de uitvoering der bewuste ordonnantie te verschoonen. Indien dit ongehoorzaamheid is, dan is elk zoodanig verzoek ongehoorzaamheid. De regering zelve heeft in mijne handelwijze geene ongehoorzaamheid gezien en daarvan niet gesproken. Ze zou anders tot andere maatregelen zijn overgegaan, dan tot een eenvoudige verplaatsing enz."

— Uit Heidelberg wordt aan de *Allgemeinen Ztg.* ter bevestiging van ons vermoeden geschreven: Het geheimzinnig voorval in het kasteel te Karlsruhe in den avond van den 19 Dec. des vorigen jaars, wordt door den *Frankf. Corresp.* als een aanslag op het leven van den Prins-regent uitgekreten. Wij herinneren ons, zulks in verscheidene dagbladen en artikelen uit Frankfort a/M. gelezen te hebben; o. a. ligt voor ons nº. 305 van den *Hamburger Correspondent*, waar onbewimpeld in dien zin gesproken wordt. Wat men echter uit Karlsruhe verneemt, geeft zelfs geene aanleiding tot zulk een verregaand vermoeden, veel minder dat eene bevestiging van het, naar het schijnt voorbedachtelijk verspreiden van dat gerucht, er in te ontdekken zij. Er wordt van een armoedig gekleeden, ongewapenden persoon gesproken, die de Kamer van den prinsregent, terwijl deze aan zijne schrijftafel zat, binnentrad; en toen deze hem vroeg wat hij begeerde en hem te gemoet trad, zich zwijgend verwijderde en niet meer gezien is geworden, schoon de op het schellen toesnellende dienaren hem hadden moeten ontmoeten, wijl behalve de tusschen de kamer van den prins en het vertrek der lakkeijen zijnde zaal, geene andere kamers er mede in verbinding zijn, en hij die tot den prins-regent komen, of hem verlaten en den uitgang van het kasteel bereiken wil, noodwendig de kamer der lakkeijen moet doorgaan. In de zijkamer van den prinsregent zijn intusschen twee vensters die op een tuin het uitzigt hebben. Maar die vensters zijn van togtvensters voorzien en alzoo dubbel, en bovendien met blinden, die des avonds ten zes ure geregeld gesloten worden, en niet zonder moeite en tijd, uit en ingenomen kunnen worden. Voor die vensters is een bordes, dat door schildwachten bewaakt wordt. Indien men ondanks de waarheid uitstrooit, dat een der vensters geopend is geworden, dan moet men noodzakelijk vermoeden dat een voorbedachtelijke booswicht langs dien weg de vlugt beproefd en uitgevoerd heeft.

De omstandigheden zijn van zulken aard, dat de gansche zaak geheel onwaarschijnlijk schijnt en men ze als een zinsbegoocheling moet beschouwen, indien niet een bezonnen persoon, als wien het betreft, het gezien hadde. Misvorming en vergrooting van het gebeurde heeft intusschen een blijkbare reden en draagt een kleur, die in de tegenwoordige omstandigheden, omtrent de oogmerken weinig twijfel overlaat. Men zoekt den geheimzinnigen persoon onder de Katholiek en spreekt van een moordaanslag; geen trouwens, indien het niet eene zinsbegoocheling is geweest, een ander oogmerk kan hebben gehad. Duitschland heeft in het gansche tijdvak der reformatie, in den dertigjarigen oorlog en in alle tijden van kerkelijke beroeringen geene namen kunnen aangeven als Frankrijk, namelijk die van een Clement en Ravaillac. Men gelieve ons dan nu ook van ingebeelde moordenaars te verschoonen! [Badensche regeringsbladen zijn niet vreemd aan het verband, dat men aan deze zaak met de kerkelijke botsing geeft. Regtvaardigheid en eer gebieden, dat zij het denkbeeld aan zulk een verband zouden tegenspreken. Maar dat doen zij niet.]

## STADSNIEUWS.

### BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 Januarij.

BEVALLEN (7 Jan.): E. C. Kruseman Aretz, geb. Stricker, Z. — (9 Jan.): A. J. Munnik Schmidt, geb. Trim, Z. — (10 Jan.): H. M. Bienfait, geb. Croockewit, 2 D.

OVERLEDEN (7 Jan.): A. M. L. Ockerse. — (8 Jan.): J. van Delden, 69 j.

## Wisselkoers.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Parijs | 2/m. | f 56 5/16 | Livorno | 2/m. | f 38⅝ |
| » | zigt | » 55 15/16 | Napels | | » 81½ |
| Bordeaux | 2/m. | » 55 | Petersburg | » | » 1.84 |
| » | 1/m. | » 55⅝ | Weenen | 6/w. | » 23 |
| Madrid | 3/m. | » 242 | Augsburg | » | » 35¼ |
| Cadix | » | » 242 | Frankfort | » | » 98⅜ |
| Seville | » | » 239 | Hamburg | 2/m. | » 35 5/16 |
| Bilbao | » | » 240 | » | zigt | » 35 11/16 |
| Lissabon | » | » 40¾ | Londen | 2/m. | » 11.55 |
| Porto | » | » 40¾ | » | zigt | » 11.65 |
| Genua | 2/m. | » 45½ | Rotterdam | » | ¼ |

## PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

| | | 10 JAN. 4½ u. | gebl. | 11 JAN. 4 u. | gebl. |
|---|---|---|---|---|---|
| *Nederl.*, Werkel. Schuld à 2½ pCt. | | 61 3/16 | 60 15/16 | à 61 1/16 | 60 11/16 |
| Dito Dito | 3 | 73 1/16 | 72 15/16 | 73 | 72 1/16 |
| Dito Dito | 4 | 91 15/16 | 91⅛ | 91⅛ | 91⅛ |
| O. I. Leening 1844 | 4 | 91 11/16 | | | |
| Amortis. Syndikaat | 3½ | | | | |
| Handel-Maatschappij | 4½ | 124 | | | |
| Haarlemmermeer | 5 | | | | |
| Aand. Rijn-Spoorweg | 4½ | 100 | | | |
| » Holl. Spoorw.-M. | | | | | |
| Obligatiën | 4½ | | | | |
| *België* | 2½ | | | | |
| Dito | | | | | |
| Dito bij *Rothschild* | 2½ | 48¼ | | | |
| *Frankrijk*, Obligatiën | 3 | 65 | | | |
| *Spanje*, Onbep. Stukken | 1 | 20⅛ | 20 | 20⅛ | 20 1/16 |
| Dito | 3 | 40½ | | | |
| Dito Binnenl. à 6/m. | 3 | 38⅜ | 38¼ | 38 9/16 | 38 7/16 |
| Coupon-Bewijzen | | 4½ | 4 7/16 | | |
| Amortisable Schuld | | 4⅝ | | | |
| *Portugal*, te Londen | 3 | 35⅝ | 35¼ | 35 7/16 | 35¼ |
| Dito Uitgestelde | 1 | | | | |
| *Rusl.*, bij *Hope* 1798 en 1816 | 5 | 103½ | 103¼ | 103⅜ | |
| Dito Dito 1828 en 1829 | 5 | 102⅝ | | | |
| Cert. bij dito 1831 en 1833 | 5 | 93½ | 92 | 92½ | |
| Dito | 4½ | 90¾ | 90½ | 90¾ | |
| Dito bij *Hope* | 4 | | 86½ | | |
| Dito bij *Stieglitz en C^o.* | 4 | 85¾ | 85¼ | | |
| Dito bij id. 5de Serie | 4 | | | | |
| Certifikaten te Hamburg | 5 | | | | |
| Inschrijving in Assignat. | 6 | 69⅝ | | | |
| Certifikaten van dito | 6 | 65⅝ | | | |
| *Polen*, Certifikaten | 4 | | | | |
| Dito Aand. met Lot. fl. 300 | | | | | |
| Dito Dito fl. 500 | | | 153 | | |
| *Oostenrijk*, Metalliek | 5 | [illegible] | 69⅞ | 70¼ | |
| Dito 1852 | 5 | | | | |
| Dito | 2½ | | | | |
| Dito Nieuwe 1847 | 2½ | 36⅝ | 36 1/16 | 36¼ | |
| Dito 1851 en 1852 | 2½ | 36⅝ | 36 1/16 | 36¼ | |
| Dito Nieuwe | 5 | 86½ | 85⅝ | 86 | 85¾ |
| Dito Id. B. | 5 | 86 | 85¾ | 86½ | 85⅞ |
| Ween. Bank bij *Goll en C^o.* | 5 | | | | |
| Dito | 4 | | | | |
| Aand. met Loting fl. 500 | | | | | |
| Nieuwe dito fl. 250 | | | | | |
| *Amerika*, Bank-Aktiën Cert. | | 3⅜ | | | |
| Dito Orig. | | 3⅝ | | | |
| *Napels*, Cert. *Lam. en Bouwer* | 5 | | | | |
| *Denemarken*, Leen. te Lond. | 5 | | | | |
| *Louisiana* bij *Hope* | 5 | | | | |
| *Braziliën* | 5 | 94½ | | | |
| Dito 1843 | 5 | | | | |
| *Mexiko* | 3 | 22⅛ | 22⅛ | 22 7/16 | 22⅜ |
| Dito Onbepaalde | | 22⅛ | 22⅛ | 22 7/16 | 22¼ |
| *Peru* | 4½ | 61½ | | | |
| *Grenada*, à £ 100 | 2½ | 18½ | | | |
| Dito Uitgestelde | | 7 | 6¾ | 6¾ | |
| *Ecuador* à £ 100 | | | | | |
| *Venezuela*, à £ 100 | 3¼ | | | | |
| Dito Uitgestelde | 1¼ | | | | |
| *Grieken*, Bl. à £ 100 | 5 | | | | |

Veelvuldige verkooporders welke heden in alle fondsen geëffektueerd werden, veroorzaakten in de prijzen eene algemeene achteruitgang van cirka ½ pCt., uitgezonderd echter Oostenrijksche welke 1 pCt. lager bleven, daar in deze de verkooporders het aanzienlijkst waren.

*Koers van het Geld*: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

## BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 51½, 1840, 1842 4½ pc. 92¾, 1852, —; Spanje 1—3 pc. 20⅛; Binnenl. 3 pc. 39; Romeinen 5 pc. 78; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 74½.

PARIJS, 10 Jan. Fransche 3 pc. 70.50; 4½ pc. 99 —; Spanje 3 pc. Binnenl. 37⅝; id. 1 pc. —; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 —.

MADRID, 7 Jan. Spanje 3 pc. 41; 1 pc. 21 5/16; Comité-Bewijzen —; Passive —.

LONDEN, 10 Jan. Cons. kont. 92⅝ a —; op tijd 92⅝ a —; Braz. 98 a —; 1829/39 93½ a —; 1852 92½ a 93½; Den. 3 pc. 83 a 85; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 4⅝ a —; Gren. 20 a —; Uitgest. 6⅞ a —; Mexiko Nieuwe 23 a —; Peru 4½ pc. N. 65 a —; Uitgest. 47 a 49; Rusl. 1822 5 pc. 109 a —; (N.) 4½ pc. 95 a 96; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39½ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 20½ a —; 3 pc. 42¼ a —; Coup. cert. 4¾ a —; Passive 4⅝ a —; Holl. 2½ pc. 63⅝ a 63⅞; id. 4 pc. 95 a —; Venez. 30 a 31; Uitg. 13 a 14; Wissel op Amst. f —.—; 3/m. —.—; Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 10 Jan. Met. 5 pc. 91 9/16; Bank-Aktien 1316; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.53; Zilver —.

BERLIJN, 10 Jan. Pruissen 3½ pc. 91; Loten —; Rusland Stiegl. 4½ pc. 92; Pools. 4 pc. —; Loten fl. 500 —; Oost. Met. 5 pc. —; Amsterdam zigt 142¼, id. 2/m. —.

HAMBURG, 10 Jan. Rusl. Cert. —; Den. 3 pc. —; 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. —; Spanje 1 pc. 19⅛; Binnenl. 3 pCt. 36½; Mexiko —.

FRANKFORT, 10 Jan. Met. 5 pCt. 73½; W. Bank-Aktiën —; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 20⅝; id. 3 pCt. 38⅝; Wissel op Weenen —.

# HANDELSBERIGTEN.

## Algemeen Overzigt van den Handel in het Jaar 1853.

HUIDEN. Van *Zuid-Amerikaansche* zijn wij zonder directe aanvoeren gebleven, waardoor de handel zich bepaald heeft, tot opruiming van den ouden tweedehands voorraad met vooruitgaande prijzen. — *Java.* De eerste hands aanvoeren hebben daarvan slechts cirka 30,000 stuks bedragen met een geregeld vertier tot vrij vaste prijzen. — *Inlandsche.* Zoowel gezouten als gedroogde, zoomede KALFSVELLEN bleven voortdurend zeer gevraagd, en rijzende met opruimenden voorraad.

WOLLE. De geheele aanvoer van buitenlandsche soorten heeft 1255 balen bedragen met een ouden voorraad van 244 balen, waarvan er 1047 balen verkocht zijn, en nu nog 452 balen voorhanden, waaronder 330 balen *Portugeesche.* — In *Portugeesche Elvas* heeft eenige handel plaats gehad tot klimmende prijzen. — Van Deensche, Russische, Duitsche en Barbarijsche was een geregelde aftrek. — *Inlandsche.* Gedurende den scheertijd heeft men zeer hooge prijzen besteed, welke door gebrek aan buitenlandsche orders spoedig verflaauwd zijn, terwijl de nu bestaande prijzen zich zeer goed staande houden.

HONIG EN WAS. HONIG. Gedurende 1853 heeft men voor *Havana* van Januarij tot Mei besteed f 14½ à f 15¼, van Mei tot Augustus f 13¾ à f 14, van Augustus tot ultimo December f 14½ à f 18, op heden noteert men f 16½ à f 17½. (Alles in Entrepot.) Van *Fransche*, is gedurende het jaar weinig omgegaan, door den geringen aanvoer, er is besteed in het begin van het jaar f 11. Thans noteert men f 14½ à f 15½ in Entrepot. Door den niet noemenswaardigen aanvoer van *Oostvriessche*, hebben de prijzen weinig verandering ondergaan. De voorraad der in het begin dezes jaars, nog hier liggende partijen is verkocht van f 12½ à f 13½ in Consumptie. Thans noteert men die van het nieuwe gewin f 17 à f 18 in Consumptie. De prijzen van *Inlandsche* waren van Januarij tot Mei f 12½ à f 13½. De geringe aanvoer van *Oostvriessche* en *Fransche*, werkte zeer gunstig op de prijzen van het inlandsche product. Van Mei tot Augustus besteedde men f 13½ à f 16, later door de slechte recolte stegen de prijzen van f 16 op f 19. Deze algemeene prijsverhooging, is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de mindere opbrengst van het inlandsche gewin en aan de steeds toenemende vraag zoo ter verzending als voor binnenlandsch gebruik.

| | |
|---|---|
| Voorraad op primo Januarij 1853 | 1650 Fusten. |
| Aanvoer in 1853 | 4400 » |
| | 6050 Fusten. |
| Voorraad op heden | 1380 » |
| Alzoo verbruikt en verzonden | 4670 Fusten. |

WAS. In den loop van het jaar zijn er aanzienlijke partijen inlandsche, voor Frankrijk, Duitschland, Italië en België gekocht; van primo Januarij tot Julij besteedde men f 87 à f 90; van Augustus tot heden f 88 à f 94, en door de kleine recolte, waardoor eene verdere prijsverhooging zeer waarschijnlijk is, zijn Verkoopers zeer geretireerd. Van vreemde *Was* is ten gevolge van de hooge prijzen op de buitenlandsche markten zoo hier als te Rotterdam de aanvoer zeer gering geweest, en is derhalve van het artikel niets te vermelden.

VETWAREN. ZUIDZEETRAAN. Hiervan bleven wij dit jaar, even als reeds in 1852 geheel van aanvoeren verstoken en wel uit hoofde van steeds voortdurend hoog blijvende prijzen in Amerika en van meer en meer toenemende consumptie aldaar, zoodat wij geen aanvoeren, althans van eenig belang, meer kunnen verwachten.

*Oost-Indische* TRAAN. Van 313 fusten die in de maand Augustus in veiling waren aangeslagen, werden vóór dezelve tot f 33¼ E. uit de hand verkocht.

*Harlinger* en *Purmerender* ROBBEN-TRAAN. Dit jaar heeft de visscherij gunstige rezultaten opgeleverd. De van Harlingen in het begin der maand Julij ter markt gebragte ca. 1600 Nedl. Vat, werden hier tot geheimen prijs afgedaan, terwijl die van Purmerend te Rotterdam koopers vonden.

BLANKE en BRUINE LEVER-TRAAN. De handel in blanke Berger Lever-Traan bleef dit jaar, ofschoon de prijzen door

de nieuwe aanvoeren veel zijn achter uitgegaan, evenwel zeer stil. De bruine Berger vond geregelden aftrek en is de voorraad thans door het uitblijven van eenige nog te verwachtene schepen, uiterst gering te noemen. De aangevoerde partijtjes waren meest voor verbruikers bestemd of gingen transito, zoodat daarvan slechts weinig ter markt kwam; daarentegen kwamen de van bijhavens aangebragte partijen allen aan de markt, en vonden, vooral de blanke kwaliteit, zeowel voor het binnen- als buitenland steeds gerede koopers.

STOKVISCH. Hiervan hadden dit jaar van bijhavens groote aanvoeren in de 1e hand plaats, die allen koulant werden geplaatst; terwijl de van Bergen aangebragte partijtjes meest direct aan verbruikers kwamen, zoodat daarvan slechts weinig ter markt kwam.

Door den ingevallen vorst zijn eenige schepen, die nog van Bergen en bijhavens verwacht werden, achterwege gebleven.

ANSJOVIS. In het begin van dit jaar had hierin veel handel plaats, doch bepaalde die zich hoofdzakelijk tot de 1851rs, die in de maand Januarij van *f* 14 af, tot op het laatst der maand Februarij successivelijk tot *f* 17 zijn gestegen; tot die verhoogde prijzen echter kwamen toen minder orders en ging de prijs tot medio Maart tot *f* 15½ terug; tot dezen prijs kwam er weder vraag en koopiust, zoodat men spoedig weder *f* 16 tot *f* 17 en in de maand April zelfs *f* 19 en *f* 19½ heeft besteed. In de andere jaargangen ging betrekkelijk weinig om en stegen die niet in verhouding van de 1851rs.

(*Wordt vervolgd*)

AMSTERDAM, 11 Januarij.

GRAANMARKT.

Heden alleen verkocht van Tarwe: 130 & b. Pools. *f* 315. De overige Granen zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 73¼; Sept. en Oct. 68 &c. *Raapolie* op 6/w. *f* 42; Vliegend 40¼; 1°. Mei ek. *f* 40¼, ¾; Sept. 38¼; Oct. 38¼, ½; Nov. *f* 38¼; Dec. *f* 38¼, ½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 30. 1°. Maart ek. *f* 31¼, ½; April *f* 31¼, ¾, ½; Mei *f* 31½, 31¾.

ANTWERPEN, 10 Jan. In *Koffij* is niets meldingswaardig voorgevallen.

*Rijst*. Hiervan zijn verkocht 2000 balen ongepeld en 300 zakken gebroken Aracan.

*Granen*. Met zeer vaste markt en eenige omzettingen in Tarwe. Ook zijn er eenige ladingen zeilende Tarwe afgedaan.

LONDEN, 9 Jan. *Suiker*. *Ruwe*. De vraag voor vreemde soorten blijft aanhouden tot de volle marktprijzen. — *Geraffineerd*. In Crushed wordt weinig meer tot de voorgaande prijzen aangeboden en wordt iets hooger gehouden.

*Koffij*. Kalme markt in Native en Plantage Ceylon; hoewel zonder prijsverandering.

*Talk* hooger gehouden. Petersb. 62 s. in loco.

*Granen*. Tarwe. Engelsche en Vreemde is met eene verhooging van 5 s. op de prijzen der vorige week betaald. Garst wordt 2 s. hooger gehouden.

LIVERPOOL, 10 Jan. *Katoen*. Met vaste markt; verkocht 7000 balen.

BORDEAUX, 7 Jan. *Voorloop* 3/6 blijft op 195 fr. gehouden.

## SCHEEPSTIJDINGEN.

Volgens brief van Kapt. P. Buijs Jr., voerende het schip Henriette Geertruida, van hier n. Batavia, in dato 27 Nov. bevond hij zich toen in goeden staat zeilende op 6° N. Br. en 22° W. L.; aan boord was alles wel.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 9 Jan. M. van Rijn van Alkemade, Biesbosch, Paramaribo.

HELLVOET, 10 Jan. H. F. Remmers, Pantalon, Batavia. — J. Schelten, Pictura, id.

BATAVIA, 27 Nov. W. B. van Zijp, Derkina Tilia, Amst. — O. P. Lap, Christina Agatha, id. — J. Hooi, Nijverheid, id. — H. de Wijn, Julie Claire, id. — D. A. Zeijlstra, Medea, id. — J. A. Scott, Europa, Rott. — P. Schaap, Menado, id. — G. L. Gortmans, Catharina Maria, id. — J. F. Hoogeveen, Hermans, Maasstroom, id. — R. A. Tange, Australië, id.

## CARGA-LIJSTEN.

*AMSTERDAM.*

CHERIBON, Schoon Verbond, J. Veenstra. 4910 b. Koffij, 819 kr. Suiker, 555 k. Indigo; 578 sch. Tin, 1425 b. Bindrottingen Nr H. M.

SURINAME, Juno, J. A. de Lang. 219 v. Suiker, C. J. van West; 38 v. dito, P. Poel en Zoon; 26 v. dito, Rothuijs en Comp; 24 v. Dito, Kleeblad en Comp.; 6 v. dito, van Henkelom en Vollenhoven en P. J. M. Fauchij; 20 b. Katoen, Insinger en Com.; 1 b. dito, 4 v. Koffij, Order.

## GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 16 Okt. op 30° 6' Z. Br., 38° 53' O. L. Baltimore, Kapt. J. J. Jacobs v. Batavia n. Amsterdam.

## RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 11 Januarij in lading naar

| | |
|---|---|
| *Manheim* | C. Bauduin, Urania. |
| *Ludwighaven, Manheim & Heilbron* | J. B. Hanlein, Delphin. |
| *Dusseldorp* | K. Grenshauser, Erbherzog Johan. |

# Advertentiën.

(3613) Mijn Eerwaarde Broeder JOSEPHUS WILHELMUS ALLARD, R. K. Priester, is na een smartelijk lijden van bijna drie maanden, voorzien van de Heilige Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van bijna 85 jaren overleden.

J. B. ALLARD.

GEERTRUIDENBERG, den 5 Jan. 1854.

(3617) Heden overleed in den gezegenden ouderdom van ruim 90 jaren, na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der stervenden, onze dierbare Vader en Behuwdvader, de Wel-Ed. Heer H. P. VAN LEERSUM, Oud-Directeur der Posterijen.

EINDHOVEN, Uit aller naam,
6 Januarij 1854. J. J. VAN LEERSUM.

(3621) Heden overleed alhier ten mijnen huize, mijn beminde Zoon, de Wel-Eerwaarden Heer FLORENTIUS CORNELIS HENRICUS INGEN-HOUSZ, Secretaris van Z. D. H. J. VAN HOOYDONK, Bisschop van Breda, in den ouderdom van 38 jaren, voorzien van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk.

BREDA, Wed. H. F. INGEN-HOUSZ,
den 9 Januarij 1854. geb. HAVERMANS.

*Eenige en algemeene kennisgeving.*

# REVALENTA ARABICA.

Mevrouw H. v. B. leed aan eene longziekte en aan eene, zoo het scheen, hopelooze tering; toen zij op bevel van haren geneesheer de Revalenta Arabica gebruikte. Daardoor werd zij zoodanig versterkt, dat al hare kennissen daarover in verwondering opgetogen waren.

Het gevaarlijk oogenblik harer bevalling ging gelukkig voorbij zonder gevaar of ongemak, ofschoon haar geneesheer van meening was, dat zij daaronder zoude bezwijken, en haar man kan dit uitmuntende middel, hetwelk het eenige voedsel van vrouw en kind uitmaakt, niet genoeg roemen. De Heer A. VON BOLLINGER in de Junkerstrasse N°. 200 te Bern, zal zich gaarne belasten om nadere inlichtingen omtrent dit geval te geven.

CHRISTIAN HERMANN uit Wezel, werd door de Revalenta van een lastigen krampgoest genezen.

C. HENKE berigt, dat zijn dochtertje, oud 15 maanden, onder leiding van den medicinaalraad en stadsphysicus, Doct. BROCKMANN van klierziekte hersteld is door de Revalenta Arabica.

ALBERT KULLER uit Solingen, geeft zijne tevredenheid te kennen over de werking van de Revalenta Arabica, welke hij gebruikt heeft in bloedhoesten.

WALTER KEATING uit Jersey kan naauwelijks woorden vinden om zijne dankbaarheid uit te drukken, voor het gelukkige gevolg, hetwelk het gebruik der Revalenta Arabica, bij hem en zijn zoontje gehad heeft; hij noemt het eenen waren zegen voor de lijdende menschheid.

JULES DUVOISIN, Notaris te Grandson Suisse, verzekert, dat hij door zijne menigvuldige kwalen (in zijnen brief uitvoerig vermeld) hoogst ellendig, ja afkeerig van het leven was, maar dat 3 dagen gebruik der Revalenta Arabica verbetering, en 8 dagen, herstel zijner kwalen heeft te weeg gebragt.

Mevrouw GEHRKE, geb. JUHL, uit Kiel, meent te mogen verzekeren, steunende op eigen ervaring, dat de Revalenta Arabica in maagzwakte en slechte spijsvertering een onschatbaar middel is, hetwelk te over aanbeveling verdient.

DU BARRY'S Revalenta Arabica wordt voor 87½ Cts., *f* 2.00, *f* 3.50, *f* 8.00, *f* 16.00, in de onderstaande Depôts verkocht.

Zij is in alle maagziekten aan te bevelen en mist nooit de genezing te bewerken. Geene plant, geen medicijn heeft ooit zulk eene gunstige uitwerking op zoo groote schaal gehad; er is geen lijder, die de Revalenta gebruikt heeft, die er niet iets goeds van weet te vertellen. Wij hebben eene kleine brochure laten drukken, waarin ook attesten voorkomen; het doet ons leed, dat wij aan vele belangrijke gevallen die wij kennen geene publiciteit mogen geven, evenwel zal de lezer er veel merkwaardigs in vinden en het in handen nemen van dit werkje hem niet berouwen. Het is gratis bij alle Depothouders te bekomen onder den titel: DE ZIEKTEN DER SPIJSVERTERINGS-WERKTUIGEN, MAAG, LEVER, MILT, NIEREN, INGEWANDEN, ZENUWEN, etc. Verkoophuis en bekende Depôts.

# Turf, Brandhout, Steenkolen en Coke.

Daar het vervoeren van **Turf, Brandhout** en **Steenkolen** door het ingevallen dooi weder, nu gemakkelijker door de stad kan geschieden, zoo zullen de prijzen daarvan bij den ondergeteekenden aanzienlijk verminderd worden.

De Prijs-Courant is gratis te bekomen aan het Magazijn, Nes, 340, over de *Salon des Variétés*.

Bestuurderen van Uitdeelingen van Brandstoffen, worden opmerkzaam gemaakt, dat men op vijf verschillende plaatsen in de stad kan afleveren. Turf kan men van 1 tot 8 maal honderd duizend en Brandhout naar evenredigheid disponibel krijgen, mits men niet lang uitstelt, want bij op nieuw invallenden vorst, worden de prijzen weder verhoogd.

(3619) J. J. GERADTS.

(3624) Het *Aloysius-Gesticht* volbrengt wederom gaarne een pligt van dankbaarheid aan zijn onbekende weldoeners voor drie zak Erwten en 100 & Grutte-Meel.

P. J. HESSEVELD.

**Eene Weduwe** van de R. K. Godsdienst, zonder kinderen, op middelbaren leeftijd, zag zich gaarne, het liefst tegen Februarij, buiten 's Gravenhage geplaatst als **HUISHOUDSTER.** Adres met *franco* brieven onder Letter H. bij Gebr. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage. (3618)

# CONCERT

ten voordeele der Armen van de **Vereeniging** van den *H. Vincentius van Paulo.*

Op Dingsdag 17 Januarij 1854, des avonds ten 7 ure, *in de Zaal van het PARK.*

Op hetzelve zal worden ten gehoore gebragt:

**DE SCHEPPING**, *Oratorium* van **J. HAIDN**, onder leiding van den Wel-Edelen Heer J. B. VAN BREE.

De gelegenheid ter inteekening is mede opengesteld à *f* 2 bij de Heeren THEUNE & CIE. en TH. J. ROOTHAAN.

Ten opzigte der Rijtuigen wordt men verzocht zich te gedragen volgens het Reglement, daarvoor door de *Policie* uit te vaardigen. (3614)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en wordt verzonden:

# VOLKS-ALMANAK
voor
## NEDERLANDSCHE KATHOLIEKEN,
### in het jaar des Heeren 1854,

BIJ-EEN-GEBRAGT
door
**JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM**
EN
**H. J. C. VAN NOUHUYS.**

Versierd met twee platen en een belangrijk facsimile door Ed. DUJARDIN.

In deze uitgave van den Almanak komt voor eene zoo naauwkeurig mogelijke opgave der VERSCHILLENDE BISSCHOPPELIJKE KERKREGELING van de Nederlanden.

Is mede verkrijgbaar te Amsterdam bij alle soliede Heeren Boekhandelaren en te

| | |
|---|---|
| Alkmaar, Hoogvorst, P. Beck. | Hoorn, Mej. van der Horst. |
| Almelo, Sommer. | Hoorn, J. Haubrich. |
| Alphen, van Werkhoven. | Horst, van Dijk-Driessen. |
| Amersfoort, Brulling. | Lamswaarde, J. van Braband. |
| Jacobs en Meijer. | Leeuwarden, J. O. van Gruysen. |
| Mej. Wolters. | N. Meursinga. |
| Arnhem, Meijer. | Leyden, G. J. van Leeuwen. |
| Barneveld, Andries Mengen. | J. W. van Leeuwen. |
| Bergen op Zoom, Morgen. | Medemblik, N. H. Idema. |
| van Kouteren. | Monnickendam, Mej. de Ruyter. |
| Berkenrode, Mej. de Jong. | Nijmegen, Fechain. |
| Bolsward, in het Liefdegesticht. | Oldenzaal, F. A. Benning. |
| Wed. Hessing. | Oudewater, Wed. de Waal. |
| P. M. Feenstra. | Oudenbosch, A. P. Mouw. |
| 's Bosch, Gebr. Verhoeven. | Purmerend, W. A. Mekkes. |
| Breda, J. Hermans. | Ravensteyn, F. A. v. d. Heuvel. |
| van Turenhout. | Roermond, J. J. Romen. |
| H. J. van Weest. | Rotterdam, P. Th. Bosman. |
| Culenborg, J. Elbers. | J. A. van Belle. |
| F. van Langeveld. | Schiedam, W. H. Retering. |
| Cuyk, J. van Lindert. | Schoonhoven, S. E. van Nooten. |
| Delft, A. M. van Dijk. | Sneek, Huurmans. |
| Deventer, A. H. Roestal. | Mej. Warren. |
| H. Horstink. | Tiel, Wed. D. Ruys Wertens. |
| Dockum, J. J. Hansma. | Kerken. |
| A. Schaafsma. | A. van Loon. |
| Doesburg, J. H. Sommer. | J. A. Faassen. |
| Dordrecht, F. L. Goltermann. | Terborg, P. T. Daamen. |
| Edam, Mej. Rietmeijer. | Utrecht, G. E. van Rossum. |
| Enkhuizen, Pannenbakker et C°. | J. W. Maarschalkerweerd. |
| Goes, F. de Fouw. | Anjelier. |
| Gorinchem, H. Horneer. | Petit en C°. |
| W. Stokhuyzen. | H. H. van Romondt. |
| Gouda, C. H. van Goor. | H. van den Heuvel. |
| Grave, Wed. J. H. van Dieren. | H. A. Banning. |
| 'sHage, Gebr. J. en H. van Langenhuysen. | Vlissingen, N. J. Mesdag. |
| Groningen, R. G. J. Sladoot. | Weesp, van der Meer. |
| P. M. Saan. | IJselstein, Mej. M. J. Verhaar. |
| Haarlem, Wed. Niesten. | Zevenaar, N. Vermeulen. |
| Harderwijk, Wedding. | Zierikzee, Ochtman. |
| Helmond, L. J. van der Wee. | van Dischoek. |
| N. M. van den Boom. | Zutphen, W. C. Mollink. |
| | Zwolle, J. M. W. Waanders. |

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.